

Laholms kommun
oversiktsplan@laholm.se

Granskningsyttrande över förslag till Översiktsplan 2050 för Laholms kommun

Er beteckning 2021-000202

Inledning

Granskningshandlingar om översiktsplan, Översiktsplan 2050, för hela Laholms kommun har kommit till Länsstyrelsen för yttrande. Länsstyrelsen har tidigare lämnat ett samrådsyttrande daterat 2024-08-27 med diarienummer 3816-24.

Länsstyrelsen ska under granskningstiden lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL) i yttrandet enbart ange om:

- förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
- förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt,
- en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Enligt 3 kap. 20 § PBL ska kommunen redovisa Länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i planen.

Samlad bedömning

- Länsstyrelsen bedömer att det inte är tydligt visat hur vissa berörda riksintressen tillgodoses. Se vidare under avsnittet om *Riksintressen enligt 3 kap. MB*.
- Ett utvecklingsområde för bostäder riskerar att negativt påverka miljö kvalitetsnormer för vatten.
- Bebyggelse kan bli olämplig med hänsyn till översvämning. Se vidare under *Människors hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion*.

Länsstyrelsens synpunkter om ingripandegrunder enligt 3 kap. 16 § PBL

Riksintressen enligt 3 kap. MB

Riksintresse kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § MB

I översiktsplanen ska kommunen redovisa hur riksintressena för kulturvård tillgodoses. Länsstyrelsen påpekade i det föregående samrådet att kommunen bör förtydliga hur det konkret kommer att ske. Kommunen anger nu att de i översiktsplanen har tagit hänsyn till riksintressena och att de så långt möjligt kommer att tillgodose och bevaka riksintressena i samband med detaljplanering, bygglovsgivning och förhandsbesked samt vid annan tillståndsprövning. Länsstyrelsen anser dock att det bör kunna beskrivas ännu tydligare hur kommunen avser att tillgodose riksintressena.

I översiktsplanen anges det att kommunens övergripande ställningstagande för riksintresse för kulturmiljövården är att det inom områdena inte får tillkomma anläggningar som kan ha en betydande påverkan på områdenas kulturmiljövården. Kulturmiljöprogrammet ska enligt kommunen stärka och förenkla arbetet med att tillgodose riksintressenas värden. Nu i granskningen kvarstår Länsstyrelsens tidigare synpunkt att det bör förtydligas hur det konkret kommer att ske. Det hade även varit positivt om kulturmiljöprogrammet hade arbetats in tydligare i översiktsplanen.

Riksintresse friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § MB

Det föreligger risk att riksintresset för friluftslivet, Laholmsbukten FN 14, påverkas ytterligare negativt då flera föreslagna utvecklingsområden går emot riksintressets syfte. Riksintresset är redan idag påtagligt påverkat.

Riksintresse totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Under samrådet upplyste Länsstyrelsen om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) då genomförde en utredning om transmissionsnätets mark- och vattenanspråk för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del. Utredningen omfattade även transmissionsnätet i Laholms kommun.

Den 25 oktober 2024 beslutade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004-0024), den civila delen, enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken. Laholms kommun berörs av riksintresseanspråk för luftledningar i transmissionsnätet för el.

I det nu aktuella planförslaget redovisas inte riksintresseanspråket och dess påverkansområden eller hur riksintresset ska tillgodoses. MSB bedömer att förslaget till översiktsplan inte tillgodoser riksintresseanspråket, utan påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna liksom möjligheten att förnya och förstärka dem. Detta med anledning av föreslagen mark- och vattenanvändning med tillhörande ställningstaganden i planförslaget, så som områden för landsbygd samt vind- och solkraftsområdena Kårarp, Södra Knäred och eventuellt Västra Knäred.

För att översiktsplanen inte påtagligt ska försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna behöver anspråket bekräftas i översiktsplanen och föreslagna områden för vind- och solkraft minskas eller omplaceras så att inte riksintresseanspråket omfattas. Placering av solcellsanläggningar behöver hålla ett avstånd på minst 50 meter från riksintresseanspråket. Vid uppförande av nya vindkraftverk behövs ett avstånd motsvarande vindkraftverkens

maximala totalhöjd från riksintresseanspråket. Dessutom behöver hänsyn tas till Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Vissa delar av riksintresseanspråket omfattas av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen respektive säkerhetsskyddsklassificering enligt 2 kap. 5 § säkerhetsskyddslagen. Geodata för de delar av transmissionsnätets riksintresseanspråk som inte omfattas av försvarssekretess eller säkerhetsskyddsklassificering finns att hämta hos Länsstyrelsen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Enligt samrådsredogörelsen har utvecklingsområdet SM3 tagits bort. Det har dock ersatts med ett nytt annat utvecklingsområde SM3 kallat "Den gröna byn".

Utvecklingsområdet för bostäder SM3 "Den gröna byn" har ingen klar VA-försörjning och ligger utanför kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Länsstyrelsen befarar att området kan komma att belasta Stensån på ett otillåtet sätt. Enligt VISS kan vattenförekomsten ha en betydande påverkan från dagvatten och ämnen som ofta förekommer i höga halter i dagvattnet där dagvattnet därmed, ensamt eller tillsammans med andra källor, kan leda till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs.

Majoriteten av vattendragen har idag måttlig ekologisk status på grund av exempelvis enskilda avlopp och betydande påverkan av näringsämnen från urban markanvändning. Kommunen bör av den anledningen planera ny bebyggelse inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp samt områden som kommunen bedömer ha ett ansvar att bygga ut den allmänna VA-försörjningen för att utvecklingen ska vara långsiktig och hållbar.

Människors hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion

Klimatanpassning och risk för översvämning

I översiktsplanen framgår det att kommunen är medveten om att kunskapsläget om klimatförändringar och climateffekter ändrar sig över tid. Det framgår även att kommunen anser att det är viktigt att kontinuerligt följa utvecklingen och vid behov anpassa kommunens fysiska planering utifrån nytt kunskapsläge. Länsstyrelsen håller med kommunen i detta och anser att det är nödvändiga

utgångspunkter för den fysiska planeringen nu och i framtiden. Som exempel på ändrat kunskapsläge vill Länsstyrelsen nämna att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap håller på att ta fram nya hotkartor för stigande hav som grundar sig på högre havsnivåer än de tidigare beräknade. Även om dessa nya kartor inte specifikt gäller Laholms kommun så indikerar de behov av en annan planeringsgrund utmed västkusten och i Laholmsbukten.

Enligt Boverket kan samhällsfunktioner och bebyggelse av mindre vikt tillåtas lokaliseras till områden med måttlig sannolikhet för översvämning. Det kan röra sig om enstaka villor, fritidshus, restauranger, mindre industrier med liten eller obetydlig miljöpåverkan, vägar med förbifartsmöjligheter, med mera. Den årliga sannolikheten för översvämning bör då vara mindre än 1/200. Även effekten av ett förändrat klimat under bebyggelsens förväntade livslängd behöver beaktas. Bristande hantering av risk för översvämning kan i efterföljande planeringsskeden tvinga Länsstyrelsen att ingripa enligt 11 kap. 10 § PBL.

Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen utgår från att byggande inom identifierade riskområden för översvämningar och höga flöden i första hand bör undvikas och endast tas i anspråk om tillräckliga säkerhetsåtgärder kan genomföras.

Med anledning av det ovanstående vill Länsstyrelsen påpeka att översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden som LA4, LA5, KN4, KN8, ME3, ME5, eller andra projekt som också är lokaliserade inom områden som av olika orsaker riskerar att översvämmas, kommer behöva säkerställas vara lämpliga för den föreslagna exploateringen i efterföljande fysisk planering.

Farligt gods

Det nytillkomna verksamhetsområdet VE8 ligger längs med väg 15, vilket är en rekommenderad led för transport av farligt gods. Detta innebär att hänsyn till risk för olyckor med farligt gods behöver tas i det kommande arbetet med planer i området VE8.

Kommunen hade med fördel kunnat beskriva riskerna kring farliga verksamheter enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778) tydligare, samt hur dessa risker avses hanteras.

Rådgivande synpunkter

I samrådsredogörelsen anger kommunen att utvecklingsområdena LA3, LA5 och YS1 tagits bort. De finns dock kvar i översiktsplanens nu aktuella granskningshandling under avsnittet om mark- och vattenanvändning. YS1 nämns även i konsekvensbedömningen för Natura 2000.

De som medverkat i beslutet

Länsstyrelsen har sänt ärendet på remiss internt samt till Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Post- och Telestyrelsen, Sjöfartsverket, SGI, SGU, Skogsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Svenska kraftnät, Trafikverket samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Statens fastighetsverk, Luftfartsverket, Lantmäterimyndigheten, Länsstyrelsen i Skåne län och Länsstyrelsen i Kronobergs län. Erhållet remissvar från MSB bifogas. Det har delvis legat till grund för Länsstyrelsens granskningsyttrande.

Beslutet har fattats av länsråd Claes Lindgren med planarkitekt Peter Svelenius som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsarkitekt Cecilia Engström, enhetschef utvecklingsenheten Lovisa Ljungberg, biträdande enhetschef miljövårdsenheten Annakarin Sandholm, antikvarie Maja Jannerling, naturvårdshandläggare Linnea Henriksson och beredskapshandläggare Jenny Jangefelt medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Yttrande, MSB remissvar, handlingskort 3340-2025-9.1

Kopia till

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se